

מזו:

עין משפט‏ **נר מצוה**

יא **א** **ב** **מ**י' פ"ו מהל' יו"ט הלכה ג סמג לאון עה טוש"ע א"ח סימן תקס סעף ג:
יב ג מ"י שם הלכה ד טוש"ע שם סעף ה:
יג ד ה מ"י שם הלכה ז טוש"ע שם סעף ט:
יד ו מ"י שם טוש"ע שם סעף ב:
מז ז מ"י פ"ו שם הלכה טו ופ"ח מהלכות עירובין הלכה יד סמג לאון עה טוש"ע א"ח סימן תקכח פ"ב:

רבינו חננאל

אמר רב עירובי תבשילין צריכין דעת. אוקימנא ודאי המניח צריך לומר כי לפלוני ופלוני אני מערב, כשמואל דהוא מערב אכולה נהדרעא, ור' אמי ור' אסי מערבי אכולה טבריא, אבל דעת מי שהניחו אין צריך להיות יודע בשעת עירוב אלא אפילו אחרי כן, ואפילו ביו"ט עצמו אם נודע לו שאחרים ערבי עליו מותר לו לשל, כר' יעקב בר ארי דהוה מערב ומזכיר הרינו מערב זה על כל מי ששכח ולא עירב, ואחריו כן היה מכריז כל מי שלא עירב יבא ויסמוך על עירוב שלי, ואמרינן עד כמה. ואסיקנא עד כדי תחום שבת בא וישאלו וסומך עליו, ובההוא סומא דאמר ליה מר שמואל ביו"ט תא טעור אדידי, בשנה אחרת נמי חזייה ביו"ט דהוה עציב, ואמר ליה פושע הוא, לכולי עלמא שרי וליה אסור א. (אוקימנ')
הלא מתניתא הכי. ת"ר יו"ט שחל בע"ש אין מערבין לא עירובי תחומין ולא עירובי חצרות דבר רבי, וחכמים מתירין אוקימנא להא מתני' הכי. וכן שלח ר' אלעזר לגולה. ואסיקנא הלכה כרבי דאמר שאין מערבין, ולא חיישנן למאי דתנינן אין מערבין עירובי תחומין ביו"ט שאתה אוסור בדבר האסור לו כר', כלומר ביו"ט שאסור לצאת חוץ לתחום, כן לערב ביו"ט לצאת בשבת חוץ לתחום אסור, אבל טלטול בחצרות שמותר ביו"ט, יש לו לערב ביו"ט כדי לטלטל בשבת, אע"ג דמסחבר טעמיה לא חיישינן ליה, והלכה כרבי שאין מערבין לא לתחומין ולא לחצרות.

^א) ש"ך למטה אחר וחכמים מתירין.

יום טוב פרק שני ביצה

אמר רבי אבא ערובי תבשילין צריך שיהא בהן כזית. וג' דינים יש בהלכות ערוב ערובי תחומין לריך שתי סעודות לכל

אחד ואחד והכי מסיק בהדיא בעירובין (דף פ:) ערובי חצרות לרימין כגרוגרת לכל אחד ואחד והכי מסיק בהדיא בעירובין (דף פב:) עד

שיהא ב' סעודות ואם יש שם מזון

ב' סעודות אינו לריך יותר ואפילו מאה יכולין לסמוך עליו ערובי תבשילין בין לאחד בין למאה אינו לריך אלא כזית לכל מין ומין:

[לעיל] **דגלים** **קבנים** **מלוחים** **אין בהם משום בשול**

נברים. דהא נאכלים כמו שהן חיין הואילומלוחים»אכלאם לאהיומלוחים יש בהם משום בשולי נכרים ומימה דאמר בנמס' ע"ז פרק אין מעמידין (דף לח.) כל שאינו עולה על שלחן מלכים ללפת זו את הפת אין זו איסור משום בשולי נכרים וקאמר עלה כגון דגים קטנים וי"ל דהתם בקטנים טפי מיירי והכא מיירי בדגים שאין קטנים כל כך שפעמים שהן עולין על שלחן מלכים ללפת זו את הפת:

קמ"ל **קמחא** **עיקר**. מכאן אנו סומכין ליקח מן הנכרים פת הנלוש מן הדגים שקורין קנטוי"ש ואובליצ"ש דמאי נחוש אי משום פת עצמו המירו חכמים אי משום דגים ששלקו זה הא אמרינן קמחא עיקר ואין לחלק ולומר דשאני הכא לחומרא כלומר דקמחא שהוא מן שלקות שזלילתו רכה אסור אכל בעלמא שהוא עצ והוי מעשה טעור אף שהימר עיקר לא אזלינן לקולא אי אפשר לומר כן דהא קאמר הכא מהו דמימא הרסנא עיקר כלומר היה לנו להסיר אלמא היכא דהימר עיקר אזלינן בתמיה אפי' לקולא אי לאו דאסיק דקמחא עיקר ואין לחוש שמא הדינים מעופות טמאים דהא אינן מרויין זייניו ושמא יש דם בדגים רובם אין בהם דם ומה שדוקים הדינים נשעה שמימין אותם צרוטצ אס יש בהן דם זהו חומרא בעלמא דהא אס לא נדקון מותרין וגם אין לחוש משום דגיי נבלות או מטרפות משום דאזלינן בתר הרוצ וא"ת והא יש לחוש שמא נלושו דגיים טרופות דאמר בחולין (דף סד.) ושם) דאין לוקחין דגיים טרופות מן הנכרי וי"ל ה"מ דענייניהו משום דאית בהו ריעותא דמוכחא מלתא ממה שהן טרופות דמגבלות וטרפות אתו וחזנהו ישראל לנכרי אכל הכא שנלושו דליכא שום ריעותא לא חיישינן לשום דבר ויש לומר

הרסנא עיקר. שומן הדגים: **בין לאחד בין למאה**. די להם כזית: **לא דאית ביה כזית**. ולגבי ככר שלם קרי ליה כל שהוא: **תבשיל זה**. של ערוב: **כצו**. צחומך ובחדלל ומיני ירקות: **שלוך**. מבושל הרבה מאד: **מבושל**. כהלכתו: **קוליים האספנין**. דג מליח הוא וכך ונאכל כמו שהוא חי אלא שנותנין עליו

חמין וזה בשולו דנתנן במסכת שבת (דף לט.) שהדחתו זו היא גמר מלאכתו: **שנתנו עליו חמין** גרסינן. שעשו לו מערבז יו"ט בשול הראוי לו: **סחלסו**. כשעשה התבשיל אין לו שיעור כמה יהא צו: **סופו**. אכלו או שאצד ושייר ממנו קצת: **מאי לאו אין לו שיעור כלל** לא לרצ ולא למעט: **לא אין לו שיעור למעלה** לומר שלא יוסף צו על כך וכך: **למעט**. לא יפחות מכזית: **לריכים דעם**. שידעו שלשם כך נעשו. ורצ הונא לא פירש דעת מי ומפרשין לה אין ואמרינן הא ודאי פשיטא לן דכי אמר רב הונא לריכים דעת דעמו דמניח מיהא צעי דליהו עדיף שעושהו לשם כך מיהו מציעא לן דעת מי שהניחו ללרכו כגון דעשאו זה ללוצך חצרו כלום לריך שימלך צו מחלה לעשותו על פיו: **עד סהוס שצב**. ולעומדים מוך לתחום לא היה דעמו של מניח עליהם ולא עלו על לבו לזוכין: **מסדר מסינא**. שהיה יודע משניות בגרסא ומחזר עליהן לפני מר שמואל שהיו סדורות צפוי כעיקרן: **סמוך אדידי**. דמערבנא אכולה נהדרעא שהיא עירו: **לשנה**. לשנה אחרת ^א וראש השנה היה שאין יכול להניח ולהסמות: **לידך אסור**. שאין דעמי על המזידין והפושעים שאינם חרדים לדברי חכמים: **לא ערובי חצרות**. לטלטל מחר דנראה כמתקן דבר: **שאסא אוסרו דבצר האסור** לו. כח יש צידך לאסור עליו מלנשות לוצך מחר דצר שהוא אסור צו דיום היינו תחומין שאף ביו"ט אסור ללאת מן התחום: **ואי אסא אוסרו**. אין כח צידך לאסור לו מלתקן למחר דצר שהוא מותר צו דיום ואסור טלטול חצרות ליתיה דיום טוב: **משום דשלח רבי אלעזר** כו'. לפיכך הוצרכו לשאול לקולא קאמר שמואל או לחומרא משום דשלח ר' אלעזר לחומרא ואנו שונין דרבי לקולא לפיכך שואלים אנו שמואל שקצע הלכה כדבי היכי מתני לפלוגמיייהו: **ואמר רב סחלס הוראש וכו'**. דרב פליג עליה ואמר הלכה כמ"ק: **כיון דמקלקלי צב** רבים. ששוכחין ומטלטלין בלא ערוב:

הרסנא עיקר. ואותו מוריים נאכל כמות שהוא מי וזבי (ע"ז לח.) קמ"ל קמחא עיקר. ויש צו משום בישולי עמי"ם, שהקמא אינו נאכל מי (שם).

הרסנא עיקר. ואותו מוריים נאכל כמות שהוא מי וזבי (ע"ז לח.) קמ"ל קמחא עיקר. ויש צו משום בישולי עמי"ם, שהקמא אינו נאכל מי (שם).

שנלושו מדינים שלמות ומיהו פשטי"ץ של דגים שאפאז נכרי אין להסיר דיש בהם משום בשולי נכרים הואיל ונבצל שומן הדגים בתוך העיסה והדגים אסורין משום בישולי נכרים א"כ אף העיסה שמצחון אסורה ונעשה כולו בשולי נכרים אע"פ שהעיסה אין זה משום ב"ג דהא המירו את הפת וגם מה שנבצל זה אינו צעין מ"מ קודם שנבצל צעיסה היה צעין והיה נאסר וגמלא שהעיסה ^א נלושה מן האיסור דרבנן ויש ^ב) שמסירין השומן ואוכלים אותן בכה"ג ואותן ניליי"ש מדלא מצרכין עלייהו צרכת המוציא יש בהן משום ב"ג ומיהו אומר הר"ר יחיאל דאין בהם משום ב"ג כיון דדרך אפיית פת עזיד להו ועוד דאי קצע סעודתיה עלייהו מצרך צרכת המוציא אלמא פת ניניהו: ^א **רבי אומר מערבין ערובי חצרות אבא** דא ערובי תחומין. מימה הא רבי ס"ל בפרק בכל מערבין (עירובין דף לח: ושם) דשבת ויו"ט קדושה אחת היא וא"כ היכי מערבין ערובי חצרות היינו טעמא הכא דרבי דהא דאית ליה קדושה אחת הן היינו דבצר האסור לעשות ביו"ט כגון תחומין אסור לעשותם ביו"ט כשציל שבת דהא קדושה אחת הן אלא כשציל שקדושה אחת היא לא אסרינן דצר המותר לעשות ביו"ט עצמו כגון לטלטל בחצרו לעשות ערוב כשציל שבת:

אין

מסורת הש"ם

^א) [מוספתא פ"ב], ^ב) [מוספתא שם], ^ג) [ועיין מוספוי' כמזות ז. ד"ה מתוקן], ^ד) [ודף קמה:], ^ה) י"א בלועה ועיין רש"א, ^ו) [וע"י מוספות ע"ז.מ.ד"ה אמר רבא וכו' חולין סד. ד"ה סימנין].

הגהות הב"ח

^א) תוס' ד"ה קמ"ל וכו' ויש שמסירין השומן. ^ב) י"ב ס"א ויש שמחירין השומן:

גליון הש"ם

רש"י ד"ה לשנה. ור"ה דהה. עיין משנת ח"פ סימן ק"ל:

מוסף רש"י

הרסנא עיקר. ואותו מוריים נאכל כמות שהוא מי וזבי (ע"ז לח.) קמ"ל קמחא עיקר. ויש צו משום בישולי עמי"ם, שהקמא אינו נאכל מי (שם).

מוסף תוספות

א. שאם מלחן ישראל כיון שהוא נאכל כמות שהוא חי כשמבשל אחר כך הגוי אינו בישול כ"כ ומותר. הרע"ב. (וע"י שו"ע יו"ד קיג סעי' יג.) ב. ולא דמי לעיסה הגילוושה שהביצים בטלים מתחלה ולא נאסרו מעולם. מוס' דלא"ש חולין סד. ד"ה סימנין. ג. [ו]ן מיוחדו כמיקני ביתא. הלא"ה. ד. כיון דהוצאה מותרת ביי"ט מותר לו לתקן ביי"ט לצורך השבת והא לא מיתחי כמיקנא ביתא, [וע"י שו"ע]. שם.